Zaaknummer: Z - 17032714
Documentnummer: Raad - 1701194

Raadsinformatiebrief

Onderwerp
Voortgang Laarbeek Energiek

Datum
23 oktober 2017

Toelichting
In 2016 is het Duurzaamheidsprogramma Laarbeek Energiek gestart. Tussentijds hebben wij u op de hoogte gehouden van de voortgang van het programma. Ook via deze Raadsinformatiebrief willen wij u bijpraten. Wij focussen in deze Raadsinformatiebrief op de resultaten die wij voor 2017 gedefinieerd hebben, de financiële verantwoording en de planning 2018.

Gewenste resultaten voor 2017
1. De eerste Dragons' Den wordt rond de zomer georganiseerd.
2. De duurzaamheidsmarkt wordt opnieuw georganiseerd rond de zomer.
3. Duurzaamheid krijgt een structureel plekje in het onderwijsprogramma van schooljaar 2017-2018.
4. Het als gemeente model-staan voor duurzaamheid krijgt meer vorm en inhoud.
5. Er wordt een financieringspakket ontwikkeld tbv verduurzaming particulier initiatief.
6. In samenwerking met Stichting Duurzaam Laarbeek, de dorpsraden en Buurkracht worden in het voorjaar kerngerichte inspiratieavonden georganiseerd.
7. Het duurzaamheidsnetwerk wordt verbreed richting bedrijfsleven.
8. Er wordt een start gemaakt met het aanbrengen van de inhoudelijke focus (na de zomer).

Ad 1. Dragons' Den
In juni 2017 heeft de eerste Laarbeekse Dragons' Den plaatsgevonden. Hiervoor had u als raad een bedrag van € 150.000,- euro beschikbaar gesteld. In totaliteit zijn er 54 ideeën ingediend. Op basis van een voorselectie (en vooraf gestelde criteria) zijn 10 ideeën geselecteerd. Tijdens een warme, maar zeer inspirerende avond in het Dorpshuis in Lieshout zijn deze beste duurzame ideeën voor het Laarbeek van morgen gepresenteerd. Een kleine tweehonderd aanwezigen konden genieten van tien geweldige presentaties. Een moeilijke opdracht voor de jury, oftewel de 'Dragons', om te beslissen welke investering passend wass voor de ingebrachte ideeën. En toch is dat gelukt: de jury verdeelde 81.990 euro over acht ideeën. De hoogste jurybijdrage, 25.000 euro, was voor Snoeperij Jantje voor hun idee voor een was- en strijkservice voor kwetsbare jongeren. Daarnaast ontvingen zij ook de publieksprijs van 2.500 euro.

Een overzicht:

Idee	Bedrag	Looptijd	Afgesproken prestatie
Patélijn VOF Bervens	€ 7.500	Okt 17-mrt 18	1. Deelname match-making; 2. Opvragen offerte en opdrachtverstrekking en vervolmaking Businessplan met insteek op 2 trajecten: *- Marktonderzoek (Wie zijn mijn klanten? Wat willen ze? Welke prijs kun je vragen?)* *- Productontwikkeling (Welke partijen heb ik nodig om een product te ontwikkelen dat aansluit bij de markt?)* 3. Verdere verdieping aanbod foodconnectionpoint en beslissing tot wel/geen deelname. 4. Oplevering businessplan.
Autobedrijf Saro	--	Nov 17-nov 18	1. Pilot van een jaar met: elektrische deelauto voor personeel en inwoners Laarbeek.
Duurzaamheidsdashboard	€ 4.850,-	Sept 17-sept 18	1. Aanleveren projectopzet met lange termijn doorkijk 2. Introductie projectopzet onder leden 3. Soft commitment van 20 leden 4. Uitvoering 25 duurzaamheidscans (0-meting) 5. Start nieuwe ondernemingsvorm 6. Analyserapport uitkomsten duurzaamheidsscans 7. Opdrachtverlening ontwikkeling monitor 8. Implementatie duurzaamheidsmonitor 9. Borgingsplan gereed (lange termijn)
Groene daken gecombineerd met zonnepanelen	€ 10.000,- (+ € 2.500,- optioneel)	Okt 17-jan 18	1.Inventarisatie beschikbaar van geschikte locaties voor groendaken gecombineerd met zonnepanelen. 2. Publicatie website en start marktbenadering 3. Advies ingewonnen over geschikte rechtsvorm, waarbij coöperatie als mogelijkheid wordt meegenomen. 4. Gesprek met Stichting Platform Duurzaam Laarbeek gevoerd over mogelijke samenwerking. 5. Proefopstelling gemeentelijk gebouw gereed 6. Start nieuwe organisatie 7. Businesscase gereed (uiteenzetting van interessant aanbod en bijbehorend financieringsvoorstel). Deze businesscase kan dienen als aanvullende subsidieaanvraag. 8. Demonstratiemodel beschikbaar dat combinatie van groene daken en refurbished zonnepanelen demonstreert
Tips en tricks in de openbare ruimte	€ 9.640	Okt 17-mei 18	1. Locatieonderzoek uitgevoerd 2. Contactlegging scholen en lokale organisaties tbv kick-offmeeting 3. Aanleveren definitieve document waarin de complete lijst met locaties en de interventies (tips & tricks) van Studio Klus worden beschreven. 4. Overeenstemming met gemeente over locatie- en interventieplan 5. Realiseren grafische elementen tbv interventies 6. Locatiebezoek Laarbeek (laatste check) 7. Programma kick-off meeting gereed 8. Kick-off meeting (doel start interventies)

			9. Aanleveren boekje waarin de resultaten van de workshop zijn beschreven (inclusief foto's)
Emu-instruments	--	Wordt nog opgepakt	--
Love-food community	€ 5.000	Okt 17- jan 18	1. Gesprek met dragons (Elise Lemkes en Bob Hutten) gehad en vastgesteld onder welke voor-waarden/condities de LOVE Food Company kans van slagen heeft. 2. Korte terugkoppeling gesprek Dragons naar gemeente en gezamenlijk beslissen of stap 3 en 4 zinvol zijn. 3. Gesprek met aantal Laarbeekse stakeholders uit keten (representanten), met als doel ze enthousiast te maken voor het idee en helder te krijgen onder welke condities zij mee zouden willen doen. Dit resulteert in een lijst met 'zachte toezeggingen'. 4. Oplevering eindrapport stakeholderonderzoek
Was en strijkerij	€ 25.000	Okt 17-juni 18	1. Aanleveren financieel format, met daarin inzichtelijk gemaakt de verwachte vaste en variabele kosten afgezet tegen de verwachte inkomsten (per kwartaal) voor een periode van 2 jaar. 2. Afspraak met beleidsmedewerkers gemeente om helderheid te krijgen over financieringsmogelijkheden begeleiding doelgroep (leren, werken, dagbesteding). 3. Financieringsmodel (meerjarig) helder 4. Nieuwe bedrijfsvorm starten 5. Huur locatie & indienstneming medewerker 6. Start was en strijkerij
Refurbished zonnepanelen	€ 10.000,- (+ € 2.500,- optioneel)	Okt 17-juni 18	1.Relevante opleiding gevolgd 2. Start eigen onderneming (KVK-registratie) 3. Publicatie website en start marktbenadering 4. Contactlegging en inkoop zonnepanelen bij Duitse Handelsonderneming tbv demonstratiemodellen en testapplicatie 5. Twee demonstratiemodellen beschikbaar 6. Testapplicatie beschikbaar 7. Twee installateurs hebben zich gecommitteerd aan samenwerking met de nieuwe onderneming 8. Demonstratiemodel beschikbaar dat combinatie van groene daken en refurbished zonnepanelen demonstreert.
Molen die energie opwekt	€ 5.000,-	Okt 17-feb 18	1. Stichting Platform Duurzaam Laarbeek (SPDL) bespreekt het plan in de eerstvolgende vergadering. 2. SPDL stelt een werkgroep samen (bij voldoende draagvlak). 3. Opdrachtverlening: deze werkgroep stelt een opdracht op voor de uitvoering van een haalbaarheidsonderzoek, dat ingaat op de praktische haalbaarheid alsmede de financiële haalbaarheid van het plan. 4. Oplevering rapport haalbaarheidsonderzoek 5. Standpunt SPDL: go/no go – afhankelijk van haalbaarheid 6. Indien positief standpunt: opdrachtverlening opzet crowdfundingsactie

Daarnaast hebben alle ideeën die niet bij de beste 10 behoorden een terugkoppeling gehad en zijn initiatiefnemers van kansrijke ideeën uitgenodigd voor een gesprek om te bezien hoe dit idee evengoed kan slagen.

De Dragons' Den is intern en door de dragons reeds geëvalueerd. Zowel intern als door de dragons wordt teruggekeken op een geslaagd evenement dat zeker een beweging op gang gebracht heeft. Natuurlijk zijn er ook verbeterpunten. Gezien de intensieve voorbereiding van de organisatie en de deelnemers en de doorlooptijd van projecten lijkt het de voorkeur te hebben om niet jaarlijks een Dragons' Den te organiseren, maar om het jaar.

Ad 2. Duurzaamheidsmarkt

Op 10 juli heeft de tweede duurzaamheidsmarkt plaatsgevonden. De organisatie van deze markt is grotendeels extern belegd bij Stichting Platform Duurzaam Laarbeek, Vierbinden en Atfies. Dit jaar lag de focus vooral op de jeugd. De markt is opnieuw goed bezocht. Dit jaar bezochten bijna 900 mensen de markt. De promotie van de duurzaamheidsmarkt viel grotendeels samen met de Dragons' Den en dit leek achteraf gezien wat minder gunstig.

Ad 3. Duurzaamheid en onderwijs/jeugd

Een kort overzicht van wat er op dit terrein gebeurd is.

- Kickoff-bijeenkomst voor onderwijs in februari 2017.
- Onze jeugdgemeenteraad heeft een vlogcursus gevolgd. Dit heeft geresulteerd in diverse vlogs over het thema duurzaamheid.
- In juni hebben 8 basisscholen deelgenomen aan de educatieve rondreis door agrarisch Laarbeek. Hierop heb ik leuke, positieve reacties ontvangen.
- Een aantal scholen heeft reeds gebruik gemaakt van het aanbod "Patécafé". Dit kan nog steeds!
- Basisschool de Raagten heeft de milieustraat bezocht en een projectweek georganiseerd over het thema duurzaamheid. Deze school gaat óók voor een groen, duurzaam speelplein.
- In juli heeft de tweede duurzaamheidsmarkt plaatsgevonden. Dit jaar met speciale aandacht voor onze jeugd.
- Basisschool De Sprankel, de Bernadetteschool en Basisschool de Raagten nemen deel aan de voorleesactie op de dag van de Duurzaamheid (10 oktober as).

Eind oktober/begin november worden de gesprekken met de scholen hervat.

Ad 4. Model staan, "practice what you preach"

De gemeente wil duurzaam denken zelf in de praktijk brengen. Model staan impliceert dat het zichtbaar is wat je doet, dat je het uitdraagt en anderen stimuleert om hetzelfde te doen. Daarom hebben we als hoofddoel: Medewerkers duurzamer beslissingen te laten nemen, duurzaamheid moet in de genen gaan zitten en de gemeente geeft het goede voorbeeld.

Onder het motto van model staan hebben wij al diverse initiatieven uitgezet:

Initiatief 1: Duurzaamheidsparagraaf
Duurzaamheid vormt de rode draad in het coalitieakkoord 2014-2018 van de gemeente Laarbeek: "duurzaamheid binnen het vlak van natuur en milieu maar ook bij de inrichting van onze samenleving als geheel. We hebben onze wereld te leen en het is ónze zorg om de wereld op verantwoorde wijze over te dragen aan toekomstige generaties. We streven daarbij naar een goede balans tussen natuur en milieu, sociaal beleid en economie." Mede hierdoor is er door de raad de aanbeveling gedaan om de afwegingen om tot een duurzame besluitvorming te komen zichtbaar te maken door middel van een duurzaamheidsparagraaf in elk college en raadsadvies. De duurzaamheidsparagraaf wordt als onderdeel van de argumentatie standaard opgenomen in adviezen aan burgemeester en wethouders en de adviezen aan de raad van gemeente Laarbeek. In de duurzaamheidsparagraaf zal worden opgenomen of en welke duurzame alternatieven aangedragen of overwogen zijn en waarom ze al dan niet voorgesteld worden.

Initiatief 2: Elektrische Deelauto voor gemeente én inwoners
Tijdens de eerste Laarbeekse Dragons' Den is er door autobedrijf SARO een initiatief ingediend omtrent elektrische deelauto's. De gemeente heeft van dit aanbod gebruik gemaakt om werkkilometers van ons bestuur en onze ambtenaren te verduurzamen door het gebruik van elektrische energie.. De deelauto wordt van maandag tot en met vrijdag gebruikt door medewerkers van de gemeente. In het weekend wordt de deelauto gebruikt door inwoners. Het delen van auto's leidt er toe dat er op den duur minder auto's stil staan voor de deur. Onze deelauto dient als voorbeeld voor de inwoners. De auto is met zijn opvallende uiterlijk duidelijk zichtbaar als duurzaam alternatief. De inwoners die in het weekend gebruik mogen maken van de auto zijn via een loting geselecteerd. De winnaars mogen gratis gebruik maken van de auto voor de duur van een half jaar.

Initiatief 3: Energiescans
Ook gemeente Laarbeek staat niet stil als het gaat om verduurzamen van haar energiebehoefte. De gemeente is bezig met het uitvoeren van energiescans van alle gemeentelijke gebouwen binnen gemeente Laarbeek. De scans zijn bedoeld om de bestaande gebouwen zodanig te verduurzamen door energiebesparende maatregelen te treffen en gebruik te gaan maken van meer duurzamere energiebronnen. Het gaat om twintig gebouwen die in het bezit zijn van de gemeente.

Ad 5. Verduurzaming particulier initiatief
De gemeente Laarbeek stimuleert en promoot het initiatief van Duurzaam Wonen Laarbeek. Duurzaam Wonen Laarbeek adviseert particulieren en verenigingen gratis over duurzaamheid, energiebesparing en energieopwekking. Daarnaast is de gemeente Laarbeek goudenster gemeente van het Klimaatstraatfeest. Dit is een landelijke energiebespaarwedstrijd tussen buurten, straten, verenigingen en vriendengroepen. Wij denken dat het Klimaatstraatfeest een leuke, vernieuwende manier is om met energiebesparing aan de slag te gaan. Een manier die past bij Laarbeek. De wedstrijd loopt tijdens het stookseizoen van oktober 2017 tot en met maart 2018. Inschrijven kan sinds 10 oktober 2017.

Via de landelijke website www.energiewijzer.nl kunnen inwoners van Laarbeek achterhalen van welke landelijke subsidieregelingen zij gebruik kunnen maken. Zo kunnen inwoners uit Laarbeek bijvoorbeeld gebruik maken van de energiebespaarlening en de investeringssubsidie Duurzame Energie. Daarnaast neemt de gemeente Laarbeek deel aan het regionale Zonnepanelenproject.

Dit zonnepanelenproject van regio Zuidoost-Brabant is inmiddels officieel van start gegaan. Na een gedegen voorbereiding kan nu begonnen worden met de aanbesteding. Om een idee te krijgen of er voldoende animo bestaat onder inwoners, kan men zich in de gemeente Laarbeek vrijblijvend voorinschrijven. Meer dan 180 inwoners/organisaties hebben dit inmiddels gedaan. Er is dus veel animo voor het zonnepanelenproject vanuit inwoners. Nu de aanbesteding daadwerkelijk van start gaat, breekt een perfect moment aan om de communicatie op te pakken en mensen verder te informeren. In de planning staat de officiële inschrijving aan te laten vangen in december. De wens is om nog in het eerste kwartaal van 2018 te starten met het uitvoeren van energiescans en op de eerste daken zonnepanelen te plaatsen.

Ad 6. Kerngerichte inspiratieavonden georganiseerd

In het voorjaar zijn vier kerngerichte inspiratieavonden georganiseerd. Het programma was goed en gevarieerd met bijdragen van Duurzaam wonen, Buurkracht en de gemeente. Dit gaven ook de aanwezigen terug. Helaas was de opkomst niet in alle kernen even groot.

Ad 7. Duurzaamheidsnetwerk richting bedrijfsleven

Wij zien dat de diverse activiteiten die door de gemeente ontplooid worden op het terrein van duurzaamheid de link met het bedrijfsleven versterken: met name de Dragons' Den en het initiatief van het duurzaamheidsdashboard. Steeds meer ondernemers gaan met ons in gesprek om te verkennen waar mogelijkheden tot samenwerking zijn. Daarnaast is er vanuit de Entente Florale een relatie opgebouwd met de zogenaamde groenondernemers (hoveniers, kwekerijen, tuinontwerpers, enz).

Er zijn diverse manieren om het bedrijfsleven nog intensiever en structureler te betrekken. Alvorens met iets te starten, willen wij met een aantal stakeholders de mogelijkheden/haalbaarheid verkennen. Opties zijn:

- Duurzaamheid als thema integreren in bestaande ontmoetingsmomenten;
- Start duurzaamheidstafel (een interessante spreker uitnodigen en daarvoor bedrijven/organisaties uitnodigen) met het doel netwerkvorming';
- Specifiek aanbod voor bedrijfsleven ontwikkelen als trigger, bijvoorbeeld aanhakend op het duurzaamheidsdashboard.

Tot slot – en dit gaan wij sowieso doen – gaan wij het bedrijfsleven actief betrekken bij het focustraject. Zie de volgende paragraaf voor meer informatie hierover.

Ad. 8 Focustraject

Wij zijn bezig met de voorbereidingen van het focustraject. Dit traject moet antwoord geven op de vragen: Waar gaan we ons in Laarbeek op het terrein van duurzaamheid op richten? Op welke aspecten hebben wij invloed? Waar leggen wij onze focus? Daarvoor is het van belang om scherper te krijgen wat wij in Laarbeek onder duurzaamheid verstaan, wat wij op de lange

termijn in Laarbeek willen bereiken en wat wij hiervoor gaan doen. Dit vertaalt zich in een meerjarig beleidsdocument. Dit gaan wij als gemeente niet alleen doen, wij willen hierbij actief de vier "O's" betrekken:

- Onderwijs;
- Ondernemers;
- Overheid / semi-overheid;
- Ondernemende burgers.

Het spreekt voor zich dat wij hierbij bestaande organisaties en netwerken aan zullen spreken. Momenteel wordt er een werkgroep gevormd, die dit traject verder gaat opzetten.

Financiële verantwoording (per 23 oktober 2017)

1. Dragons' Den ad € 150.000,-
2. Structureel werkbudget van € 50.000,-
3. Jaarlijkse budget "Jeugd en bewustwording" ad € 40.000,-

Ad 1: Dragons' Den

Activiteit	**Toegekend**	**Uitgaven**
Patélijn VOF Bervens	€ 7.500	€ 0
Duurzaamheidsdashboard	€ 4.850,-	€ 0
Groene daken gecombineerd met zonnepanelen	€ 10.000,- (+€ 2.500,-)	€ 0
Tips en tricks in de openbare ruimte	€ 9.640,-	€ 0
Love-food community	€ 5.000,-	€ 1.000,-
Was en strijkerij	€ 25.000,- (+€ 2.500,-)	€ 0
Refurbished zonnepanelen	€ 10.000,- (+€ 2.500,-)	€ 200,-
Molen die energie opwekt	€ 5.000,-	€ 0
Totaal	**€ 84.490,-**	**€ 1.200,-**
Saldo	**€ 65.510**	**€ 148.800,-**

Ad 2.

Activiteit	**Uitgaven**
Promotie, organisatie en faciliteiten inspiratie-avonden	€ 2.045,-
Promotie, organisatie en faciliteiten duurzaamheidsmarkt	€ 13.086,-
Promotie, organisatie, advies & ondersteuning en faciliteiten Dragons' Den	€ 27.401,-
Promotie Laarbeek Energiek (algemeen)	€ 1.663,-
Correctieboeking	€ 1.440,
Totaal	**€ 45.635,-**
Saldo	**€ 4.365,-**

Ad 3.

Activiteit	Toegekend	Reeds uitgegeven
Educatieve rondreis	€ 2.579,-	€ 2.579,-
Jeugdactiviteiten duurzaamheidsmarkt	€ 3.840,-	€ 3.840,-
Deelname klimaatstraatfeest	€ 5.080,-	€ 0
Subsidie duurzaam element plein Kuiperij	€ 2.500,-	€ 0
Deelauto	€ 8.820,-	€ 0
Bewustwording algemeen	€ 5.165,-	€ 5.165,-
Totaal	**€ 27.984,-**	**€ 11.584,-**
Saldo	**€ 12.016,-**	**€ 28.416,-**

Planning 2018

De planning voor 2018 wordt programmatisch opgebouwd. Dit betekent dat de input hiervoor vanuit diverse gelederen wordt aangeleverd. Ook de klankbordgroep wordt hier bij betrokken. Tevens kan de gemeenteraad hiervoor input aandragen. Een belangrijk aandachtspunt voor ons is het maken van een goede verbinding tussen het thema duurzaamheid en het thema groen. Duurzaamheid, groen en inrichting van de openbare ruimte hebben sterke raakvlakken waar het gaat om bijvoorbeeld klimaatadaptatie en biodiversiteit. Als "groenste gemeente van Europa" zijn wij het bijna aan onze stand verplicht om hier verder op in te zetten.
Voor 2018 staan de volgende thema's op onze agenda:

1. Inhoudelijk focustraject (meerjarig beleidsplan) afgerond
2. Op basis van focustraject stimuleringsregeling ontwikkelen
3. Duurzaamheidsbeoordeling gemeentelijk vastgoed vormgeven
4. Drie gemeentelijke gebouwen voorzien van zonnepanelen (selectie op basis van potentie)
5. Zonnepanelenproject implementeren
6. Start maken met "ontwikkeling aardgasvrij wonen"
7. Opvolging Dragons' Den projecten
8. Duurzaamheid bij verenigingen agenderen en passende projecten ondersteunen.
9. Voorbereiding Dragons' Den 2019
10. Organisatie duurzaamheidsmark/duurzaamheidsevenement nieuwe stijl
11. Groen en duurzaamheid meer integreren
12. Intensiveren contact onderwijs, ondernemers, ondernemende burgers-overheid

Hoogachtend,

het college van burgemeester en wethouders van Laarbeek,

de secretaris, de burgemeester,

M.J.M. Meertens F.L.J. van der Meijden